

ความผิดอันยอมความ ได้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

นาย นพรัตน์ อักษร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-733-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016168

I 1030329X

COMPOUNDABLE OFFENCE IN THE
CRIMINAL JUSTICE PROCESS

Mr. Nopparat Augsorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws.

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-733-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ความผิดอันยอมความ ได้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

นาย นพรัตน์ อักษร

นิติศาสตร์

ดร. คณิต ณ นคร

รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรามัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ไชวโกล)

.....
(อาจารย์ ดร.คณิต ณ นคร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เฟ็ชรศิริ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ เข็มชัย ชูดีวงศ์)

นพรัตน์ อักษร : ความผิดอันยอมความได้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Compounding Offences in the Criminal Justice Process) อ.ที่ปรึกษา: ดร.คณิต ณ นคร และ รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์, 162 หน้า

กฎหมายอาญาบัญญัติขึ้นมาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยมีมาตรการบังคับคือการลงโทษ การกระทำความผิดอาญาถือว่ามีผลกระทบกระเทือนต่อมหาชน เป็นส่วนรวม รัฐจึงต้องเข้าดำเนินการป้องกันและปราบปราม แต่อย่างไรก็ตามความผิดอาญาบางประเภทได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนเป็นภาระส่วนตัว มากกว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่รัฐ ดังนั้นจึงได้บัญญัติให้เป็นความผิดอาญาอีกชนิดหนึ่งต่างหาก และการดำเนินคดีก็มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป ไปเรียกว่า "ความผิดอันยอมความได้" ความผิดอันยอมความได้บัญญัติขึ้นมาโดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านั้นจะต้องสอดคล้องต้องกัน ได้แก่ ลักษณะของความผิด จารีตประเพณี และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ในทางวิธีสบัญญัติ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติให้มีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป เริ่มตั้งแต่การเริ่มดำเนินคดีต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขให้อำนาจดำเนินคดีคือการร้องทุกข์ของผู้เสียหาย อีกทั้งยังได้บัญญัติให้ผู้เสียหายมีสิทธิระงับการดำเนินคดีดังกล่าวได้อย่างกว้างขวาง กล่าวคือจะถอนคำร้องทุกข์เมื่อใดก็ได้ รวมทั้งอาจถอนฟ้องหรือยอมความ ได้จนกว่าคดีถึงที่สุด

อย่างไรก็ตามการที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้ผู้เสียหายมีสิทธิระงับการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้แม้จะมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้นแล้ว ทำให้ผลบังคับของคำพิพากษาของศาลชั้นต้นขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้เสียหาย ดังนั้นกำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ของผู้เสียหายควรกระทำได้ภายในระยะเวลาที่จำกัด และรัฐควรจะมีบทบาทในการตรวจสอบการใช้สิทธิระงับคดีของผู้เสียหายด้วย เพื่อให้การดำเนินคดีความผิดอันยอมความได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

NOPPARAT AUGSOKN : COMPOUNDABLE OFFENCES IN THE CRIMINAL JUSTICE PROCESS. THESIS ADVISOR : DR. KANIT NA NAKORN AND ASSO. PROF. PAITON KONGSOMBOON. 162 PP.

An essential aim of Criminal Law is to protect public order by means of sanctions, i.e. the State will impose penalties on those who commit offences against the public interest. However, there are certain offences which tend to concern private interests, and special provisions have been enacted to deal with them differently from other criminal offences. These offences are known as "Compoundable offences." Compoundable offences relate to those offences which the parties to the dispute can agree to terminate without resorting to courts. They depend upon a range of considerations conditioned by the type of offences, custom and family relationships

In procedural law, the Criminal Procedure Code has made special stipulations concerning compoundable offences, and they differ from the provisions dealing with non-compoundable offences. These stipulations establish conditions in the process, such as the claim of the injured party, the waiver of claim, the withdrawal of complaint or of the prosecution, and compromise.

According to the Criminal Procedure Code, the injured party is entitled to terminate the prosecution process even after the decision of a court of first instance. Enforcement of the decision may be waived, as it depends upon the consent of the injured party. One of the concerns for the future will be to clarify the time period allowed for termination of the criminal process in these matters. The time period for enabling the injured party to consent to such termination should be limited and checked by state. This will contribute to establishing compoundable offences on a firm and rational basis.

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา ..2532.....

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของท่านอาจารย์ ดร. คณิต ณ นครและท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ผู้ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ ผู้เขียนทั้งด้านการศึกษาค้นคว้า การให้คำแนะนำในการเขียน การตรวจและปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดจนสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไชววิไลกุล ที่ให้ความเมตตากรุณาและความเอาใจใส่ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนเสมอมาตลอดจนได้สละเวลาอันมีค่าเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์เริงธรรม ลัดพลี ท่านอาจารย์เข็มชัย ชูติวงศ์ ท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑา กุลบุศย์ และท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์จรัญ ภักดีธำนากุล และท่านอาจารย์ ดร.กมลชัย รัตนเสถียรวงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์วิฑิต มั่นตาทารณ ที่กรุณาสละเวลาช่วยแปลบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณาติ มิตร และผู้ร่วมสังคมทุกท่านที่มีได้เอ่ยนาม สำหรับความช่วยเหลือต่าง ๆ และขอขอบคุณสรรพสิ่งรอบกายที่ก่อให้เกิดแรงกาย กำลังใจ และสติปัญญาทั้งทางตรงและทางอ้อม อันทำให้งานศึกษาวิจัยนี้ลุล่วงลงได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากปรากฏคุณค่าและประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอ น้อมอุทิศแด่ บิดา มารดา ผู้เป็นบุพพอาจารย์ และขอกราบเป็นภตเวทิตาแด่คุณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้เขียนทั้งในอดีตและปัจจุบัน ส่วนความบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขออ้อมรับไว้แต่ผู้เดียว.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็้ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2 ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย.....	2
1.3 ทฤษฎีและแนวความคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การบัญญัติความผิดอันยอมความได้.....	5
2.1 ความหมายและที่มาของความผิดอันยอมความได้.....	5
2.2 ปัจจัยที่กำหนดความผิดอันยอมความได้.....	10
2.2.1 ลักษณะของความผิด.....	12
2.2.2 จารีตประเพณี.....	17
2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว.....	21
บทที่ 3 การดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	27
3.1 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย.....	29
3.1.1 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย.....	29
3.1.2 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยประชาชน.....	30
3.1.3 หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ.....	31
3.2 ผู้เสียหายกับการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้.....	36
3.2.1 การร้องทุกข์ของผู้เสียหาย.....	38
3.2.2 การฟ้องคดีอาญาความผิดอันยอมความได้.....	49
3.2.3 การระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้.....	57
ก. การถอนคำร้องทุกข์.....	59

ข. การถอนฟ้อง.....	62
ค. การยอมความ.....	65
3.3 พนักงานสอบสวนกับการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้...	69
3.3.1 การสอบสวนเมื่อมีคำร้องทุกข์.....	72
3.3.2 การสอบสวนในกรณีที่ไม่มีการร้องทุกข์.....	73
3.4 พนักงานอัยการกับการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้....	75
3.4.1 พนักงานอัยการกับข้อขัดข้องในการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้.....	82
3.4.2 พนักงานอัยการกับการระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้	84
3.5 ศาลกับการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้.....	87
บทที่ 4 วิเคราะห์หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้....	90
4.1 ระยะเวลาในการใช้สิทธิระงับคดี.....	91
4.2 การตรวจสอบการใช้สิทธิระงับคดี.....	101
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	130
ประวัติผู้เขียน.....	162